

Madžarska

I. Državna sodišča

I.1 Sodišča

I.2 Ustavno sodišče

II. Državne institucije za varstvo človekovih pravic, varuh človekovih pravic

II.1 Komisar za temeljne pravice

II.2 Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

II.2.1 Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja

II.2.2 Organ za enako obravnavanje

II.2.3 Neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo

III. Drugo

III.1 Madžarsko državno tožilstvo

III.2 Podpora žrtvam

III.3 Pravna pomoč

I. Državna sodišča**I.1 Sodišča****1. Naloge**

Sodišča so v skladu s temeljnim zakonom Madžarske (madžarsko ustavo) pristojna za izvajanje sodne oblasti. To pomeni, da odločajo v kazenskih zadevah in zasebnopravnih sporih, presoja o zakonitosti upravnih odločb in občinskih odlokov ter ugotavljajo, ali lokalni organ ni izpolnil svojih zakonsko določenih obveznosti. Z zakonom se lahko sodišču v odločanje dodelijo tudi druge zadeve.

Načela, s katerimi se zagotavlja neodvisnost sodišč, so določena v temeljnem zakonu: sodniki so pri odločanju vezani le na zakon, ne smejo sprejemati navodil glede sojenja, s položaja pa so lahko odstavljene le iz razlogov in po postopkih, določenih z zakonom. Ne smejo biti člani politične stranke ali sodelovati v političnih dejavnostih.

2. Organizacija

Sodno oblast na Madžarskem izvajajo vrhovno sodišče Madžarske (*Kúria*), regionalna pritožbena sodišča, regionalna sodišča, okrožna sodišča ter upravna in delovna sodišča.

Med različnimi sodnimi stopnjami ni hierarhičnega razmerja. Sodišča višje stopnje nimajo pooblastila za dajanje navodil sodiščem nižje stopnje. Sodniki odločajo v skladu z zakonom in svojim moralnim prepričanjem.

Okrožna sodišča (*járásbíróságok*)

Večino zadev na prvi stopnji obravnavajo okrožna sodišča. Trenutno se na Madžarskem zadeve obravnavajo na 111 okrožnih sodiščih. Madžarski izraz za okrožna sodišča v Budimpešti je *kerületi bíróság*. V 23 okrožjih Budimpešte deluje skupno šest enotnih okrožnih sodišč (*egyesített kerületi bíróság*). Okrožna sodišča so sodišča prve stopnje, predseduje pa jim predsednik.

Upravna in delovna sodišča

Madžarska ima 20 upravnih in delovnih sodišč, ki v skladu s svojim imenom obravnavajo izključno upravne zadeve in zadeve s področja delovnega prava. Njihova glavna naloga je pregledati upravne odločbe in odločiti v zadevah, ki izhajajo iz delovnih in navideznih delovnih razmerij.

Regionalna sodišča (*törvényszékek*)

Regionalna sodišča delujejo kot sodišča prve ali druge stopnje. Zadeva se lahko regionalnemu sodišču predloži na dva načina: bodisi zainteresirana stran vložijo pritožbo zoper sodbo, izdano na prvi stopnji (tj. na okrožnem ali upravnem in delovnem sodišču), bodisi se zadeva začne na regionalnem sodišču, s tem da v takem primeru regionalno sodišče deluje kot sodišče prve stopnje. Postopkovna zakona (zakonik o civilnem postopku in zakon o kazenskem postopku) določata, na katere zadeve se to nanaša, na primer glede na višino zneska v zadevi oziroma glede na to, ali gre za poseben primer ali posebno hudo kaznivo dejanje. Regionalna sodišča imajo senate, skupine ter kazenske, civilne, gospodarske, upravne in delovne oddelke, delujejo pa pod nadzorom predsednika.

Regionalna pritožbena sodišča (*ítélőtáblák*)

Vmesna stopnja med regionalnimi sodišči in vrhovnim sodiščem je pet regionalnih pritožbenih sodišč, ki so bila ustanovljena za zmanjšanje bremena nekdanjega vrhovnega sodišča. Regionalna pritožbena sodišča odločajo o pritožbah zoper odločbe regionalnih sodišč. Regionalna pritožbena sodišča so sodišča tretje stopnje v kazenskih zadevah, v katerih je regionalno sodišče odločalo kot sodišče druge stopnje. Regionalna pritožbena sodišča imajo senate ter kazenski in civilni oddelek, ki delujejo pod nadzorom predsednika.

Vrhovno sodišče Madžarske

Na vrhu sodne hierarhije je vrhovno sodišče, ki ga vodi njegov predsednik. Najpomembnejša naloga tega sodišča je vzpostaviti enotno in dosledno sodno prakso. To nalogo izvaja z izdajanjem tako imenovanih odločb o enotni uporabi zakonodaje, ki so za sodišča zavezujoče in s katerimi zagotavlja načelne smernice.

Vrhovno sodišče:

odloča o pritožbah zoper odločbe regionalnih sodišč ali regionalnih pritožbenih sodišč v zadevah, določenih z zakonom;

odloča o predlogih za revizijo;

izdaja odločbe o enotni uporabi zakonodaje, ki so za sodišča zavezujoče;

analizira sodno prakso v zadevah, ki so bile končane in so postale pravnomočne, ter v tem okviru preiskuje in preučuje sodno prakso sodišč;

objavlja načelne sodne odločbe;

odloča o tem, ali so občinski odloki v nasprotju z drugo zakonodajo in jih je treba razveljaviti;

odloča o tem, ali lokalni organ krši svoje zakonsko določene obveznosti.

Vrhovno sodišče ima senate za odločanje, odločbe o enotni uporabi zakonodaje, lokalne organe in izdajanje načel, kazenske, civilne, upravne in delovne oddelke ter skupine za analizo sodne prakse.

Državni urad za sodstvo (*Országos Bírósági Hivatal*) in državni sodni svet (*Országos Bírói Tanács*)

Predsednik državnega urada za sodstvo opravlja centralizirane naloge, povezane z upravljanjem sodišč, izvršuje vodstvena pooblastila iz poglavja o sodiščih v zakonu o proračunu ter nadzoruje upravne dejavnosti predsednikov regionalnih sodišč in regionalnih pritožbenih sodišč. Državni sodni svet je neodvisni organ, ki ga izvolijo sodniki in je sestavljen izključno iz sodnikov. To je nadzorni odbor za centralizirano upravljanje sodišč. Opravlja nadzorne naloge, poleg tega pa je vključen tudi v upravljanje sodišč.

3. Kontaktni podatki

Országos Bírósági Hivatal

Naslov: 1055 Budapest, Szalay u. 16.

Poštni naslov: 1363 Budapest Pf.: 24.

Telefon: +36 13544100

Telefaks: +36 13124453

obh@obh.birosag.hu

E-naslov:

[Spletišče sodišč](#)

I.2 Ustavno sodišče

1. Naloge

Ustavno sodišče (*Alkotmánybíróság*) je glavni organ za varstvo temeljnega zakona. Njegove naloge so varstvo demokratične pravne države, ustavnega reda in pravic, zajamčenih s temeljnim zakonom, varovanje notranje doslednosti pravnega sistema in uveljavljanje načela delitve oblasti.

Ustavno sodišče je leta 1989 ustanovil državni zbor. Osnovna pravila glede nalog in namena ustavnega sodišča so določena v temeljnem zakonu, medtem ko so glavna organizacijska in postopkovna pravila navedena v zakonu o ustavnem sodišču. Podrobna pravila o postopkih ustavnega sodišča so določena v poslovníku.

2. Organizacija

Ustavno sodišče je organ, sestavljen iz 15 članov, ki so izvoljeni za 12 let z dvotretjinsko večino glasov poslancev državnega zbora. Za sodnika ustavnega sodišča je lahko izvoljen posameznik, ki je priznan pravni strokovnjak ali ima najmanj 20 let poklicnih izkušenj na pravnem področju. Predsednika ustavnega sodišča izvoli državni zbor izmed sodnikov ustavnega sodišča za obdobje mandata, ki ga ima kot sodnik ustavnega sodišča.

Ustavno sodišče zaseda na občni seji, v petčlanskem senatu ali v sestavi sodnika posameznika. Odločitve o ustavnosti zakonov in drugih pomembnih zadevah se sprejemajo na občnih sejah.

Urad ustavnega sodišča opravlja organizacijske, operativne in upravne naloge ter naloge v zvezi z odločanjem. Vodi ga generalni sekretar, ki se na predlog predsednika izvoli na občni seji.

3. Pooblastila

Predhodna presoja skladnosti s temeljnim zakonom

Pobudnik zakona, vlada ali predsednik državnega zbora lahko državni zbor pozove, naj sprejeti zakon predloži ustavnemu sodišču v presojo ustavnosti, pri kateri se preveri njegova skladnost s temeljnim zakonom.

Poleg tega mora predsednik republike zakon, ki ga je sprejel parlament, predložiti ustavnemu sodišču, namesto da bi ga podpisal, če meni, da je zakon ali katera od njegovih določb v nasprotju s temeljnim zakonom, da bi sodišče presodilo, ali je v skladu s temeljnim zakonom. Če ustavno sodišče ugotovi, da je zakon, ki se je presojal, v nasprotju s temeljnim zakonom, zakon ne more biti razglašen.

Naknadna presoja skladnosti s temeljnim zakonom (postopek naknadne presoje)

Ta postopek, ki je bil uveden leta 2012, lahko sproži vlada, ena četrtina poslancev parlamenta, komisar za temeljne pravice, predsednik vrhovnega sodišča ali generalni državni tožilec.

Ustavno sodišče razveljavi vsako sporno določbo, za katero na podlagi tega postopka ugotovi, da je v nasprotju s temeljnim zakonom.

Začetek posamičnega postopka presoje na zahtevo sodnika

Če sodnik, ki obravnava zadevo, meni, da je zakon, ki ga mora uporabiti, v nasprotju s temeljnim zakonom, mora ustavno sodišče pozvati, naj presodi o njem, in začasno ustavi postopek. V zadevi, ki se začne na zahtevo sodnika, lahko ustavno sodišče odloči, da je zakon ali pravna določba v nasprotju s temeljnim zakonom, in razglasi, da se v posamezni zadevi ali celo na splošno ne uporablja.

Ustavne pritožbe

Ustavna pritožba je eno najpomembnejših orodij za varstvo temeljnih pravic. Uporabi se lahko predvsem, če so bile pri izdaji sodne odločbe kršene pritožnikove temeljne pravice, določene s temeljnim zakonom. Do take kršitve lahko pride v sodnem postopku v zadevi, v kateri se uporabi zakon, ki je v nasprotju s temeljnim zakonom, ali če je odločba, izdana o vsebini zadeve, ali katera koli druga odločba, s katero se konča sodni postopek, v nasprotju s temeljnim zakonom. Izjemoma se lahko ustavna pritožba vložijo, če so bile pritožnikove temeljne pravice neposredno kršene, ne da bi bila v zadevi izdana sodna odločba. Ustavno sodišče nato razveljavi zakon ali sodno odločbo, za katero ugotovi, da je v nasprotju s temeljnim zakonom.

Presoja skladnosti z mednarodnimi sporazumi

Na podlagi zakona o ustavnem sodišču lahko ustavno sodišče presoja, ali je madžarski zakon v skladu z mednarodnim sporazumom. Postopek lahko sproži ena četrtina poslancev parlamenta, vlada, komisar za temeljne pravice, predsednik vrhovnega sodišča, generalni državni tožilec ali sodnik v zvezi z zakonom, ki ga mora uporabiti v zadevi.

Ustavno sodišče lahko v celoti ali delno razveljavi zakon, če ugotovi, da je v nasprotju z mednarodnim sporazumom, ter pozove zakonodajalca, naj v določenem roku sprejme ukrepe za odpravo neskladnosti.

Dodatna pooblastila

Ustavno sodišče na predlog državnega zbora ali njegovega stalnega odbora, predsednika republike ali vlade razloži določbe temeljnega zakona v zvezi s posebnim ustavnim vprašanjem, če je mogoče tako razlago izpeljati neposredno iz temeljnega zakona.

Vsakdo lahko pri ustavnem sodišču vložijo predlog za presojo odločitve državnega zbora o razpisu referendumu ali zavrnitvi razpisa obveznega referendumu. Državni zbor lahko razpusti predstavniško telo lokalnega organa ali manjšinske samouprave, če deluje v nasprotju s temeljnim zakonom. Pred tem ustavno sodišče na pobudo vlade izda mnenje o tej zadevi.

Ustavno sodišče na predlog državnega zbora odloča o odvzemu funkcije predsedniku republike.

Ustavno sodišče lahko odloča o sporih glede pristojnosti med državnimi organi ter med državnimi organi in organi lokalne uprave.

Ustavno sodišče lahko po uradni dolžnosti ugotovi, da je ukrep v nasprotju s temeljnim zakonom zaradi zakonodajne opustitve, pri čemer v takem primeru pozove organ, ki je odgovoren za opustitev, naj to popravi.

4. Kontaktni podatki

Naslov: 1015 Budapest, Donáti u. 35–45.

Poštni naslov: 1535 Budapest, Pf. 773.

Telefon: +36 14883100

[Spletišče ustavnega sodišča](#)

[Facebook stran](#)

II. Državne institucije za varstvo človekovih pravic, varuh človekovih pravic

II.1 Komisar za temeljne pravice (*Az Alapvető Jogok Biztosa*) (državna institucija za človekove pravice po načelih Združenih narodov)

1. Komisar za temeljne pravice

Državni zbor je v skladu s temeljnim zakonom Madžarske sprejel tudi zakon o komisarju za temeljne pravice, s čimer je bil vzpostavljen nov enotni sistem varuha človekovih pravic.

Komisar za temeljne pravice odgovarja le parlamentu. Varuh človekovih pravic ukrepa neodvisno ter izključno na podlagi temeljnega zakona in drugih zakonov. Izvoli se na predlog predsednika republike z dvema tretjinama glasov poslancev državnega zbora za šestletni mandat, vsako leto pa o svojem delu poroča državnemu zboru.

Komisar za temeljne pravice je lahko ponovno izvoljen za še en mandat. Na podlagi zakona o komisarju za temeljne pravice ima komisar dva namestnika, in sicer enega, ki je pristojen za varstvo interesov prihodnjih generacij, in enega, ki je pristojen za varstvo pravic narodnih manjšin na Madžarskem. Komisar, ki ga izvoli državni zbor, predlaga dva namestnika, ki ju prav tako izvoli državni zbor.

2. Postopek in ukrepi

Glavni nalogi varuha človekovih pravic sta preiskovanje zlorab, povezanih s temeljnimi pravicami, in sprejemanje splošnih ali posebnih ukrepov za njihovo odpravo.

Varuh človekovih pravic v okviru, določenem z zakonom, ki ureja njegova pooblastila, sprejema ukrepe, ki so po njegovem mnenju ustrezni in lahko vključujejo:

priporočilo za odpravo zlorabe, povezane s temeljnimi pravicami, ki je naslovljeno na nadzorni organ organa, ki je povzročil zlorabo;

postopek za odpravo zlorabe, uveden pri vodji zadevnega organa;

predlog za postopek pri ustavnem sodišču;

predlog za presojo združljivosti občinskega odloka z drugo zakonodajo pri vrhovnem sodišču;

prek generalnega državnega tožilca predlog za ukrep, ki ga mora sprejeti državno tožilstvo;

predlog za začetek postopka za uveljavljanje odgovornosti osebe pri pristojnem organu, če varuh človekovih pravic ugotovi resen sum, da je bil storjen prekršek ali disciplinski prekršek; če je prekršek kaznivo dejanje, je treba začeti postopek;

predlog, naj organ, pooblaščen za sprejemanje zakonodaje ali izdajanje pravnih instrumentov državne uprave, spremeni, razveljavi ali objavi zakonodajo ali pravni instrument državne uprave;

kot končni ukrep predložitev zadeve državnemu zboru v okviru letnega poročila.

Vsakdo, ki meni, da so bile zaradi dejanj ali opustitev organa njegove temeljne pravice kršene ali neposredno ogrožene, lahko vloži pritožbo pri komisarju za temeljne pravice, če je izčrpal vsa razpoložljiva upravna sredstva – razen sodnega nadzora upravnih odločb – ali pravna sredstva niso na voljo.

Komisar za temeljne pravice in njegova namestnika spremljajo uresničevanje pravic narodnih manjšin na Madžarskem in uveljavljanje interesov prihodnjih generacij.

Komisar za temeljne pravice ne more preiskovati dejavnosti državnega zbora, predsednika republike, ustavnega sodišča, državnega revizijskega urada Madžarske ali državnega tožilstva, razen dejavnosti preiskovalnega organa državnega tožilstva.

Komisar ne more ukrepati, če:

je od objave dokončne upravne odločbe v zadevi, ki je predmet pritožbe, preteklo več kot eno leto;

se je postopek začel pred 23. oktobrom 1989;

je bil uveden sodni postopek za presojo upravne odločbe ali je bila že izdana pravnomočna sodna odločba;

oseba, ki je vložila pritožbo, ni razkrila svoje identitete, preiskave pa brez teh podatkov ni mogoče izvesti.

Nihče ne sme biti diskriminiran, ker se je obrnil na komisarja za temeljne pravice.

Pritožba se lahko vloži:

elektronsko: v rubriki „*Ügyet szeretnék indítani*“ (Želim vložiti pritožbo) v meniju na spletišču www.ajbh.hu ali z „*Intelligens űrlap*“ (inteligentni obrazec), ki je na voljo na spletišču;

po elektronski pošti: panasz@ajbh.hu;

osebno v službi za pritožbe pri uradu komisarja za temeljne pravice (Budapest V. ker., Nádor u. 22.) po predhodni najavi;

po pošti: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (urad komisarja za temeljne pravice), 1387 Budapest Pf. 40.

Vložitev pritožbe in postopek, ki ga vodi komisar, sta brezplačna. Pritožbi je treba priložiti kopijo vseh do tedaj izdelanih dokumentov v zadevi in dokumentov, potrebnih za njeno presojo.

3. Razkritja v javnem interesu

Na podlagi zakona o pritožbah in razkritjih v javnem interesu se lahko od 1. januarja 2014 razkritja v javnem interesu opravijo tudi prek zaščitenega elektronskega sistema, ki ga upravlja komisar za temeljne pravice. Z razkritji v javnem interesu se opozori na okoliščine, katerih poprava ali odprava je v korist skupnosti ali družbe kot celote. Razkritje v javnem interesu lahko vključuje tudi priporočilo.

Vloge za razkritja v javnem interesu se lahko vložijo:

elektronsko prek zaščitenega elektronskega sistema (<https://www.ajbh.hu/kozerdeku-bejelentes-benyujtasa>) ali

osebno v službi za pritožbe pri uradu komisarja za temeljne pravice (Budapest V. ker., Nádor u. 22.) po predhodni najavi.

4. Državni preventivni mehanizem OPCAT

Komisar za temeljne pravice od 1. januarja 2015 osebno ali prek svojega osebja deluje kot državni preventivni mehanizem na Madžarskem po Opcijskem protokolu h Konvenciji ZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (OPCAT). Med nalogami državnega preventivnega mehanizma so:

inšpekcijski pregledi krajev izvrševanja odvzema prostosti, ki se izvajajo preventivno in na podlagi prijav;

razgovori z osebami, ki jim je odvzeta prostost;

preučitev dokumentacije;

pošiljanje povratnih informacij;
posvetovanje z organi;
oblikovanje priporočil;
priprava poročil.

5. Kontaktni podatki

Naslov: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Poštni naslov: 1387 Budapest Pf. 40.

Telefon: +36 14757100

Telefaks: +36 12691615

E-naslov: panasz@ajbh.hu

Spletišče: <http://www.ajbh.hu/hu>

II.2 Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

II.2.1 Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja

1. Naloge in organizacija

Pravica do varstva osebnih podatkov in pravica do razkritja informacij v javnem interesu sta temeljni ustavni pravici. Člen VI temeljnega zakona Madžarske določa:

(1) Vsakdo ima pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, stanovanja, komunikacij in ugleda.

(2) Vsakdo ima pravico do varstva osebnih podatkov ter dostopa do informacij v javnem interesu in njihovega razširjanja.

(3) Uresničevanje pravice do varstva osebnih podatkov in pravice do dostopa podatkov v javnem interesu nadzoruje neodvisni organ, ustanovljen s sistemskim zakonom.

Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja (*Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* – NAIH) je nadomestil pooblaščenca za varstvo podatkov, ki je deloval med letoma 1995 in 2011. Organ NAIH od 1. januarja 2012 pomaga pri uveljavljanju pravic do obveščeniosti z dodatnimi regulativnimi sredstvi (kot so denarne kazni v zvezi z varstvom podatkov).

Vsebina teh pravic, obveznosti upravljavcev podatkov ter organizacija in postopki organa NAIH so določeni v zakonu o informacijah (zakon CXII iz leta 2011 o pravici do samoodločanja glede informacij in svobodi obveščanja), podrobne zahteve glede posebnih postopkov obdelave podatkov pa so vključene v drugo ustrezno zakonodajo (npr. zakon o policiji in zakon o javnem izobraževanju). V skladu s členom 1 zakona o informacijah je namen zakona zaščititi zasebne sfere fizičnih oseb in zagotoviti preglednost javnih zadev.

Organ NAIH je neodvisen, samostojen vladni organ, katerega predsednika na predlog predsednika vlade za devet let imenuje predsednik republike.

Sestavlja ga več oddelkov.

2. Pooblastila

Glavna naloga organa NAIH je izvajati preiskave v zadevah, ki se nanašajo na varstvo podatkov in svobodo obveščanja ter se začnejo na podlagi prijav in pritožb (vloženi prek spleta, pisno ali osebno), ter voditi upravne postopke za varstvo podatkov po uradni dolžnosti (če domnevna kršitev zadeva veliko ljudi, ali lahko zelo škoduje interesom, ali povzroči precejšnjo škodo).

Poleg tega lahko organ vodi upravne postopke po uradni dolžnosti za nadzor nad zaupnimi podatki, sodišču predloži zadeve v zvezi s kršitvami, povezanimi z informacijami v javnem interesu ali informacijami, ki so javne zaradi javnega interesa, in posreduje v sodnih tožbah. Prav tako vodi register o varstvu podatkov.

Pooblastila organa vključujejo tudi izdajanje mnenj o zadevni zakonodaji, zastopanje Madžarske v skupnih odborih EU za varstvo podatkov in izvajanje revizij za varstvo podatkov na zahtevo upravljavca podatkov in proti plačilu pristojbine.

3. Kontaktni podatki

Naslov: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.

Poštni naslov: 1530 Budapest, Pf.: 5.

Telefon: +36 13911400

E-naslov: ugyfelszolgalat@naih.hu

Spletišče: <http://www.naih.hu/>

II.2.2 Organ za enako obravnavanje

1. Naloge in organizacija

Na podlagi zakona o enakem obravnavanju in spodbujanju enakih možnosti uveljavljanje zahteve po enakem obravnavanju na Madžarskem nadzoruje organ za enako obravnavanje (*Egyenlő Bánásmód Hatóság*), ki je pristojen za celotno državo. Je samostojen in neodvisen vladni organ, podrejen le zakonom. Ne smejo se mu dajati navodila, prav tako se nanj ne sme neupravičeno vplivati, svoje naloge pa opravlja ločeno od drugih organov. Naloge se mu lahko dodelijo le z zakonom. Vodi ga predsednik, ki ga na predlog predsednika vlade za devet let imenuje predsednik republike.

Najpomembnejša naloga in glavna dejavnost organa je preiskovanje pritožb in prijav, ki jih prejme v zvezi z diskriminacijo. Pri delu mu pomaga mreža referentov za enako obravnavanje, ki pokriva celotno državo.

V skladu z zakonom kršitev zahteve po enakem obravnavanju pomeni diskriminacijo osebe na podlagi resnične ali zaznane zaščitene lastnosti.

V skladu z zakonom so zaščitene lastnosti:

spol;
rasa;
barva kože;
državljanstvo;
etnična pripadnost;
materni jezik;
invalidnost;
zdravstveno stanje;
versko ali filozofsko prepričanje;
politično ali drugo mnenje;
družinski status;
materinstvo (nosečnost) ali očetovstvo;
spolna usmerjenost;
spolna identiteta;

starost;
socialni izvor;
premoženje;
zaposlitev s krajšim delovnim časom, ali zaposlitev za določen čas, ali navidezno delovno razmerje;
članstvo v združenju za zastopanje interesov;
drug status, lastnost ali značilnost.

V skladu z razlago prava s strani organa se lahko v kategoriji „drug status“ kot zaščitene lastnosti upoštevajo lastnosti in značilnosti, ki sicer niso navedene v zakonu, vendar so podobne narave.

Organ preiskuje kršitve, ki prizadenejo osebe ali skupine, katerih zaščitene lastnosti so z zakonom opredeljene zelo široko. Običajno ukrepa na zahtevo osebe ali oseb, ki so bile žrtve diskriminacije, v primeru kršitve ali nevarnosti kršitve, ki je/bi vplivala na skupino z zaščitnimi lastnostmi, pa lahko postopek pri organu začnejo tudi organizacije civilne družbe ali reprezentativna združenja. Organ lahko ukrepa po uradni dolžnosti zoper madžarsko državo, lokalne uprave in manjšinske samouprave, njihove organe, organizacije, ki delujejo v funkciji javnih organov, madžarske obrambne sile in organe kazenskega pregona. Najobičajnejša področja preiskav organa so zaposlovanje, socialna varnost, zdravstveno varstvo, stanovanje, izobraževanje ter zagotavljanje blaga in storitev.

2. Pooblastila

Organ izvaja preiskave v okviru upravnega postopka. Med postopkom se uporabljajo posebna pravila za pridobivanje dokazov. Oškodovanec (pritožnik) mora dokazati, da je bil postavljen v slabši položaj in da je v času kršitve dejansko imel – ali je kršitelj domneval, da ima – zaščiteno lastnost, opredeljeno z zakonom. Če pritožnik izpolni obveznost predložitve takih dokazov, mora druga stranka (stranka v postopku) dokazati, da okoliščine, podprte z dokazi, ki jih je predložil oškodovanec, niso nastale, ali da je ravnala v skladu z zahtevo po enakem obravnavanju, ali da ji v danem pravnem razmerju ni bilo treba ravnati v skladu z njo.

Organ si pred izdajo odločbe vedno prizadeva za poravnavo med strankama, in če mu to uspe, odobri poravnavo. Če stranki ne dosežeta poravnave, organ izda odločbo o vsebini zadeve na podlagi preiskave, ki jo je opravil. Če ugotovi, da je bila zahteva po enakem obravnavanju kršena, lahko kot kazen odredi odpravo nezakonitih okoliščin, prepove nezakonito ravnanje v prihodnosti, odredi javno razkritje svoje končne odločbe o ugotovitvi kršitve, naloži denarno kazen v višini od 50 000 HUF do 6 milijonov HUF ter uporabi druge pravne posledice, določene v posebni zakonodaji. Zoper odločbo organa se ni mogoče pritožiti po upravni poti, lahko pa jo v okviru upravnega spora preizkusi upravno in delovno sodišče.

Poleg preiskovanja posebnih primerov diskriminacije ima organ še številne druge naloge, opredeljene z zakonom. Med njimi so na primer zagotavljanje informacij in pomoči prizadetim osebam za ukrepanje zoper kršitve enakega obravnavanja, izdajanje mnenj o osnutkih zakonodaje o enakem obravnavanju, predlaganje zakonodaje o enakem obravnavanju, obveščanje javnosti in državnega zbora o stanju izvrševanja enakega obravnavanja, sodelovanje z organizacijami civilne družbe in mednarodnimi organizacijami itd.

Organ je član Evropske mreže organov za enakost (Equinet), ki združuje več kot 40 članskih organizacij iz 33 evropskih držav, ki v svojih državah delujejo kot nacionalni organi za enako obravnavanje. Osebe organa je vključeno v delo tematskih delovnih skupin mreže Equinet ter sodeluje na usposabljanjih in seminarjih, organiziranih večkrat na leto, da bi se sproti seznanjali z najnovejšimi dosežki v mednarodnem razvoju prava o enakem obravnavanju in si izmenjavalo izkušnje s predstavniki evropskih organizacij, ki izvajajo podobne naloge kot organ.

V okviru mednarodnih odnosov organ redno sodeluje pri dogodkih in tematskih projektih Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) in Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) pri Svetu Evrope.

Podrobne informacije o organu so na voljo na njegovem spletišču.

3. Kontaktni podatki

Sedež: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B

Telefon: +36 17952975

Telefaks: +36 17950760

Spletišče: <http://www.egyenlobanasmod.hu/>

II.2.3 Neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo

1. Naloge in organizacija

Državni zbor se je leta 2008 odločil ustanoviti neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo (*Független Rendészeti Panasztesztület*) kot posebno institucijo za pritožbe zoper policijske postopke. To institucijo sestavljajo člani, ki jih za šest let izvoli državni zbor. Člani so diplomirani pravniki, niso vezani na nikogaršnja navodila, podlaga za njihov poslovnik pa je določena v zakonu.

Pravni okvir dela odbora je določen predvsem z zakonom o policiji. Namen odbora je preiskovati pritožbene postopke v okviru policije, vendar neodvisno od hierarhičnih razmerij in z vidika varstva temeljnih pravic. Odbor torej dejavnosti policije ne presoja na splošno in abstraktno, ampak na podlagi konkretnih pritožb v posameznih primerih.

2. Pooblastila in postopek

Kdo lahko vloži pritožbo, kdaj in kako?

Pritožbo lahko ne glede na svoje državljanstvo vloži vsaka oseba,:

zoper katero je bil izveden policijski ukrep ali na katero je ta vplival;

za katero policija ni sprejela potrebnih ukrepov;

proti kateri je policija uporabila prisilne ukrepe in ki meni, da je policija s tem omejila njene temeljne pravice ali kršila človekove pravice.

Pritožba se lahko vloži osebno, prek pooblaščenca ali pravnega zastopnika (v primeru mladoletne osebe ali osebe, ki ni opravilno sposobna, prek zakonitega zastopnika). Vložiti jo je treba v 20 dneh od policijskega ukrepa, opustitve ukrepanja ali prisilnega ukrepa, ali če se je pritožnik s tem seznanil šele pozneje, v 20 dneh od dneva seznanitve. Pritožba se lahko vloži po pošti (v tem primeru mora pritožnik osebno podpisati pritožbo), telefaksu ali elektronski pošti prek spletišča odbora ali osebno v uradnih urah odbora (po predhodni telefonski najavi).

Če pritožniku zaradi objektivne ovire pritožbe ni uspelo vložiti v roku, se mu lahko zamuda opraviči, če zanjo navede upravičen razlog (na primer dolgotrajno bolnišnično zdravljenje).

Oseba, ki je zamudila 20-dnevni rok, vendar od dogodka (ali seznanitve z njim) še ni preteklo 30 dni, se lahko pritoži pri vodji policijskega organa (vodji policije ali policijskem komisarju), katerega policisti so uporabili ukrepe, ki so predmet pritožbe, in še vedno ukrepa do določenega roka. V takem primeru pritožbeni postopek vodi komandir policijske postaje.

Kaj preuči odbor?

Obveznost izpolnjevanja policijskih nalog in navodil, kršitve takih nalog in navodil ali njihovo neizpolnjevanje ali neupoštevanje (zlasti: obveznost ukrepanja, sorazmernost, določljivost, obveznost zagotovitve pomoči itd.);

policijske ukrepe ali opustitve policijskih ukrepov, njihovo zakonitost (zlasti: preverjanje identitete, preglede oblačil, prtljage in vozil, prijetja, privedbe na zaslišanje, policijske postopke v zvezi s tujci, ukrepe v zasebnih stanovanjih, ukrepe za izvrševanje prometne zakonodaje itd.); uporabo in zakonitost prisilnih sredstev (zlasti: uporabo fizične sile, lisic, kemičnih sredstev, paralizatorjev, gumijevk, cestnih blokad, strelnega orožja, prisilnih sredstev proti množici, razgona množice itd.).

Kdaj odbor ne sme začeti postopka ali izvesti vsebinske preiskave zadeve?

V skladu z zakonom odbor nima pooblastila in torej nima pravice, da:

oceni splošne pripombe, pripombe, namenjene izboljšanju, ali kritične pripombe ali razkritja v javnem interesu;

razišče prekrške ali zniža ali prekliče naložene upravne denarne kazni;

oceni zakonitost dejanj, izvedenih v kazenskem postopku;

dodeli odškodnino;

ugotavlja kazensko, upravno ali disciplinsko odgovornost policistov, ki so ukrepali;

presoja zakonitost odločb, izdanih v upravnem ali kazenskem postopku.

Poleg tega mora pritožnik, če je do spornega dejanja policije prišlo v okviru postopka v teku, na primer kazenskega ali upravnega postopka, uporabiti pravna sredstva, ki so mu na voljo, in uveljavljati svoje ugovore v navedenem postopku v teku, razen če pritožnik ugovarja načinu, kako je bilo izvedeno procesno dejanje (na primer tonu glasu pri zaslišanju priče ali načinu preiskave hiše) – v takem primeru ima odbor prav tako pravico opraviti preiskavo.

Kaj morate vedeti o postopku?

Pritožnik, ki želi, da se njegov primer razišče, lahko zadevo prijavi vodji policijskega organa, ki je izvedel sporni ukrep, ali odboru. Pritožnik lahko torej za preučitev pritožbe izbere bodisi organ v organizacijski strukturi policije (vodjo organa, ki je izvedel ukrep) bodisi neodvisni organ zunaj policije (odbor).

Namen te določbe je zagotoviti medsebojno ločevanje teh dveh postopkov, obenem pa dovoljuje, da se naenkrat izvede le eden od njiju, in sicer tisti, ki ga izbere pritožnik.

Poleg tega ima odbor pravico do poizvedb o vseh pritožbah, vloženi pri policiji, in če se seznanj z zadevo, v kateri so izpolnjeni pogoji za njegovo posredovanje, o tem obvesti pritožnika in policijski organ, ki obravnava zadevo. Pritožnik lahko v osmih dneh od prejema obvestila zahteva, naj policijski organ oceni pritožbo po preučitvi, ki jo je opravil odbor. Policijski organ, ki obravnava zadevo, mora po prejetju obvestila odbora svoj postopek ustaviti. To predložitev lahko opravijo sami pritožniki med pritožbenim postopkom zoper policijo, dokler ni izdana dokončna upravna odločba; če so izpolnjeni pogoji za predložitev, se obravnava pritožbe nadaljuje v okviru postopka odbora.

Odbor si pri preučitvi vsebine pritožbe prizadeva ugotoviti, ali so bili policijski ukrepi, opisani v pritožbi, izvedeni v skladu s pravili, nujni, utemeljeni in sorazmerni ter ali so bile z njimi kršene pritožnikove temeljne pravice.

Če pri tem ugotovi, da so bile pritožnikove temeljne pravice kršene, mora oceniti tudi, kako resna je kršitev glede na vse okoliščine primera. Če odbor ugotovi: da kršitve ni bilo (ker so bile na primer pritožnikove temeljne pravice omejene zakonito), ali

da kršitve temeljne pravice ni mogoče ugotoviti zaradi protislovij med predloženimi elementi, ki jih na podlagi razpoložljivih dokumentov ni mogoče rešiti, ali da je temeljna pravica bila kršena, vendar je bila kršitev nepomembna,

odbor pošlje svojo oceno vodji pristojnega policijskega organa, ta pa sprejme odločbo v pritožbenem postopku na podlagi uradnih pravil, ki veljajo za policijo, in ob upoštevanju pravnega stališča, predstavljenega v oceni odbora. Pritožnik se lahko zoper to odločbo pritoži v skladu z zakonom o splošnih pravilih o upravnih postopkih in službah, ki med drugim ponuja možnost sodnega nadzora odločbe. Pritožniki lahko vnaprej ugovarjajo temu, da odbor pritožbeni postopek preda pristojnemu policijskemu organu, če na primer menijo, da bo ta pristanski, ali se bojijo morebitnih posledic. V takem primeru mora odbor ustaviti postopek, ker ga zaradi pritožnikovega ugovora ni bilo mogoče predložiti nikomur.

Če odbor ugotovi resno kršitev temeljnih pravic, pošlje svojo oceno – odvisno od zadevnega organa – glavnemu komisarju madžarske državne policije, generalnemu direktorju organa, pristojnega za preprečevanje notranjega kriminala in odkrivanje kriminala ali generalnemu direktorju organa za boj proti terorizmu, ta pa nato na podlagi veljavnih pravil in ob upoštevanju pravnega stališča, predstavljenega v oceni odbora, sprejme odločitev o pritožbi. Če se odločitev organa, ki obravnava zadevo, razlikuje od ocene odbora, mora organ navesti razloge, na katerih temelji njegova odločitev. Seveda se je mogoče zoper tako izdano policijsko odločbo tudi pritožiti pri sodišču. V takem sodnem postopku se lahko uporabi ocena odbora.

Dodatna podrobna pravila o delu odbora so v njegovem poslovníku, ki je na voljo na njegovem spletišču.

3. Kontaktni podatki

Poštni naslov: H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: +36 14416501

Telefaks: +36 14416502

E-naslov: info@repate.hu

Spletišče: <https://www.repate.hu/index.php?lang=hu>

III. Drugo

III.1 Madžarsko državno tožilstvo

1. Organizacija državnega tožilstva

Državno tožilstvo Madžarske je neodvisna ustavna organizacija, vezana le na zakon.

Državno tožilstvo vodi in upravlja generalni državni tožilec, ki ga izmed državnih tožilcev za devetletni mandat izvoli državni zbor, kateremu torej odgovarja na podlagi javnega prava. Generalni državni tožilec mora vsako letu poročati o delovanju državnega tožilstva.

Organi državnega tožilstva na Madžarskem so:

urad generalnega državnega tožilca;

pritožbena glavna državna tožilstva;

glavna državna tožilstva;

okrajna državna tožilstva.

Za izvajanje tožilskih preiskav in drugih nalog državnega tožilstva se lahko v utemeljenih primerih ustanovi neodvisno glavno državno tožilstvo ali državno tožilstvo z okrajnimi pooblastili.

Pod vodstvom urada generalnega državnega tožilca deluje pet pritožbenih glavnih državnih tožilcev in 21 glavnih državnih tožilcev (eno v glavnem mestu, 19 županijskih in eno osrednje preiskovalno). Glavna državna tožilstva – razen osrednjega preiskovalnega glavnega državnega tožilstva – so organizacijsko v bistvu razdeljena na dejavnosti s področja kazenskega prava in dejavnosti s področja javnega prava.

Okrajna tožilstva in tožilstva z okrajnimi pooblastili, ki jih usmerjajo glavno državno tožilstvo v glavnem mestu in županijska glavna državna tožilstva, obravnavajo zadeve, ki z zakonodajo ali navodili generalnega državnega tožilca niso dodeljena drugemu tožilstvu, in opravljajo naloge v zvezi s tožilskimi preiskavami.

Del organizacije državnega tožilstva je znanstveno-raziskovalni inštitut državnega tožilstva, tj. nacionalni inštitut za kriminologijo (*Országos Kriminológiai Intézet*), ki pa ni organ pregona. Razvija teorijo in prakso na področju raziskav kriminala, kriminologije in kazenskopravne znanosti.

2. Glavne naloge državnega tožilstva

Generalni državni tožilec in državno tožilstvo sta samostojna in sta v svoji vlogi posredovanja pri izvajanju sodne oblasti edina izvršitelja pravice države do kaznovanja. Državno tožilstvo preganja kazniva dejanja, ukrepa zoper druga nezakonita dejanja in opustitve ter spodbuja preprečevanje kriminala.

Generalni državni tožilec in državno tožilstvo:

uresničujeta pravice v zvezi s preiskavami, kot so opredeljene z zakonom;

zastopata državno tožilstvo v sodnih postopkih;

nadzorujeta zakonitost delovanja zapornih služb;

kot varuha javnega interesa uresničujeta dodatna zakonsko opredeljena pooblastila in pristojnosti.

Državno tožilstvo:

preiskuje zadeve, opredeljene v zakonu o kazenskem postopku (preiskave državnega tožilstva);

nadzoruje zakonitost poteka neodvisnih preiskav, ki jih izvaja preiskovalni organ (nadzor nad preiskavami);

uresničuje druge zakonsko opredeljene pravice v zvezi s preiskavami;

kot državni tožilec izvaja pooblastilo, podeljeno javnim organom, da vložijo obtožnico; zastopa tožilstvo v sodnih postopkih in uveljavlja pravice do pritožbe, podeljene z zakonom o kazenskem postopku;

izvaja pravni nadzor nad skladnostjo s kaznimi, sekundarnimi kaznimi, ukrepi, prisilnimi ukrepi za odvzem ali omejitev prostosti in nadaljnji ukrepi ter nad skladnostjo z zakonom o vodenju zbirke podatkov o kaznivih dejanjih, prekrških in iskanih osebah ter odločitvah o centralni zavrnitvi dostopa do elektronskih podatkov; sodeluje tudi v postopkih, ki jih vodijo sodniki, ki izrekajo kazni;

prispeva k pravilni uporabi prava v sodnih postopkih (vključenost državnega tožilca v sodni postopek in nepravdni postopek pred civilnim, delovnim, upravnim in gospodarskim sodiščem);

spodbuja organe, ki delujejo v funkciji javnih organov ali vodijo zunajsodne spore, naj upoštevajo zakone;

posebno pozornost namenja pregonu kaznivih dejanj, ki ji storijo otroci ali so storjena zoper otroke, ter spoštovanju posebnih pravil o upravnih in kazenskih postopkih zoper mladoletnike; v primerih, določenih z zakonom, sodeluje pri uveljavljanju pravic otrok in začne postopke za sprejetje potrebnih ukrepov za varstvo otrok;

izpolnjuje naloge, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov, zlasti v zvezi z zagotavljanjem pravne pomoči in prošnjami zanjo;

izpolnjuje naloge Madžarske, povezane z njenim sodelovanjem v Eurojustu;

zagotavlja zastopanje v tožbah, vloženih za povračilo škode, povzročene zaradi kršitev v okviru njegovih dejavnosti.

Državno tožilstvo si za zaščito javnega interesa prizadeva zagotoviti, da vsi spoštujejo zakonodajo. Pri kršitvah zakonov ukrepa v interesu zakonitosti, kar stori v primerih, določenih v zakonu, in na način, določen v zakonu. Razen če ni z zakonom določeno drugače, mora državno tožilstvo ukrepati, če organ, ki mora ustaviti kršitev zakona, ne sprejme potrebnih ukrepov, čeprav mora to storiti na podlagi temeljnega zakona, drugega zakona ali drugega zakonodajnega akta ali pravnega instrumenta državne uprave, ali če je za ustavevitev kršitve pravice, ki izhaja iz kršitve zakona, potrebno takojšnje ukrepanje tožilca.

Pooblastila in pristojnosti v javnem interesu, ki niso povezani s kazenskim postopkom in ki jih državno tožilstvo izvaja z namenom prispevanja k izvajanju sodne oblasti, so določeni v posebni zakonodaji. Državni tožilec izvaja ta pooblastila predvsem tako, da začne sodni postopek in nepravdni postopek, pa tudi tako, da začne postopek pri upravnih organih in vloži pritožbo.

3. Kontaktni podatki

Generalni državni tožilec: Dr. Péter Polt

Sedež: 1055 Budapest, Markó u. 16.

Poštni naslov: 1372 Budapest, Pf. 438.

Telefon: +36 13545500

E-naslov: info@mku.hu

Spletišče: <http://mklu.hu/>

III.2 Podpora žrtvam

Služba za podporo žrtvam (*Áldozatsegítő Szolgálat*) zagotavlja pomoč predvsem žrtvam, ki so bile prizadete, zlasti fizično ali psihično (psihološka travma, šok), ali so utrpeli izgubo kot neposredno posledico kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje. Država oceni potrebe žrtev in jim zagotovi ustrezno prilagojene storitve.

1. Postopek

Storitve podpore žrtvam zagotavljajo posebne organizacijske enote v (županijskem) vladnem uradu glavnega mesta. Žrtve lahko za pomoč pri uveljavljanju svojih zahtevkov zaprosijo katero koli službo za podporo žrtvam, pri kateri lahko vložijo prošnjo za takojšnjo finančno pomoč, potrditev statusa žrtve in odškodnino (PDF).

Prošnje za takojšnjo finančno pomoč, potrditev statusa žrtve ali odškodnino je treba vložiti na ustreznih obrazcih ([obrazec prošnje](#),

[vloga za potrditev statusa žrtve](#)). Služba za podporo žrtvam zagotavlja pomoč pri izpolnjevanju obrazcev.

Postopki za podporo žrtvam so brezplačni.

Prošnje za takojšnjo finančno pomoč se lahko vložijo v petih dneh od kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje. Odškodninski zahtevki se lahko vložijo v treh mesecih od dneva, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje, razen v izjemnih primerih na podlagi zakona o podpori žrtvam kaznivih dejanj in državni odškodnini.

Pritožbe zoper odločbe služb za podporo žrtvam je treba v 15 dneh vložiti pri službi za podporo žrtvam, vendar jih nasloviti na urad za pravosodje.

2. Storitve

V skladu z zakonom se zagotavljajo naslednje storitve:

pomoč pri sestavljanju zahtevkov: služba za podporo žrtvam pomaga žrtvam pri uveljavljanju njihovih temeljnih pravic na način in v obsegu, ki ustreza njihovim potrebam, kar pomeni, da jim svetuje glede njihovih pravic in obveznosti v kazenskem in upravnem postopku, pogojev za dostop do zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja, socialnih prejemkov in druge državne podpore ter jim zagotavlja informacije, pravne nasvete, čustveno podporo in drugo praktično pomoč v tem okviru;

takojšnja finančna pomoč, ki se lahko v okviru kazenskega postopka v teku odobri v višini, določeni v zakonu, za stanovanje, oblačila, potne stroške in hrano ter za zdravstvene in pogrebne stroške, če žrtev teh stroškov ne more plačati zaradi kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje;

potrditev statusa žrtve: služba za podporo žrtvam v okviru kazenskega postopka v teku potrdi status stranke kot žrtve z uradnim potrdilom na podlagi

policijskih dokumentov; žrtev lahko potrdilo uporabi za upravne in druge postopke, na primer za pridobitev dokumentov ali dostop do pravne pomoči itd.;

pomoč pričam: priče, vabljene na sodno obravnavo, lahko za ustrezne nasvete prosijo sodnega uradnika za pomoč pričam; sodni uradnik za pomoč pričam je uradnik, ki pričam svetuje v zvezi s pričanjem, kot je določeno v zadevni zakonodaji, da bi jim olajšal nastop na sodišču;

varne hiše: država po potrebi zagotovi nastanitev v varni hiši osebam z madžarskim državljanstvom ali osebam, ki imajo pravico do prostega gibanja in prebivanja na Madžarskem ter so bile opredeljene kot žrtve trgovine z ljudmi, ne glede na to, ali se je začel kazenski postopek;

državna odškodnina: sorodniki osebe, ubite pri nasilnem kaznivem dejanju zoper osebo, ali osebe, ki je bila pri takem kaznivem dejanju hudo poškodovana, lahko zaprosijo za državno odškodnino v obliki enkratnega plačila ali mesečnega nadomestila, če so v stiski, kot je opredeljeno v zakonu.

3. Kontaktni podatki

Brezplačna telefonska številka za podporo žrtvam za klice iz omrežij na Madžarskem, na voljo 24 ur na dan vse dni v tednu:

+36 180225225

Službe za podporo žrtvam

Dodatne podrobne informacije o [podpori žrtvam](#).

III.3 Pravna pomoč

V skladu z zakonom o pravni pomoči je glavni cilj službe za pravno pomoč (*Jogi Segítségnyújtó Szolgálat*), da v okviru nekaterih meja in v določeni obliki zagotavlja strokovno pravno pomoč osebam s socialnimi potrebami pri uveljavljanju njihovih pravic in reševanju njihovih pravnih sporov.

1. Postopek

Prošnja za pravno pomoč se lahko vloži osebno ali po pošti ([Pravna pomoč – kontaktni podatki](#)) pri organizacijski enoti (regionalnemu uradu), pristojni za pravno pomoč pri pristojnem županijskem vladnem uradu (vladnem uradu glavnega mesta) v vložnikovem kraju stalnega ali običajnega prebivališča, ali če tega ni, na naslovu za korespondenco ali delovnem mestu, pri čemer je treba izpolniti in podpisati obrazec (

<http://igazsaguyihivatal.gov.hu/dokumentumok-jogi-segitsegnyujtas>) ter priložiti ustrezne priloge. Vložitev prošnje je brezplačna.

Ko regionalni urad izda (dokončno) odločbo o odobritvi, lahko zadevna oseba začne uporabljati storitve katerega koli odvetnika po uradni dolžnosti (odvetnikov, odvetniških pisarn, organizacij civilne družbe), vključenega na seznam odvetnikov po uradni dolžnosti, ki ga vodi urad za pravosodje (<http://www.kimisz.gov.hu/alaptev/nepugyvedje/nevjegyzek>).

Pritožbe zoper odločbe službe za pravno pomoč je treba v 15 dneh vložiti pri regionalnem uradu, nasloviti pa na urad za pravosodje.

2. Osnovne oblike pravne pomoči

A. Podpora za zunajsodne postopke

če se sodni postopek za rešitev spora še ni začel;

svetovanje in/ali priprava osnutkov dokumentov;

ne daje pravice do zastopanja; odvetnik po uradni dolžnosti ne more delovati v imenu stranke ali namesto nje.

B. Podpora za sodni postopek

če se zadeva že obravnava;

zagotavlja zastopanje;

ni je mogoče odobriti osebi, ki je storila kaznivo dejanje ali prekršek;

žrtvi se lahko zagotovi pravica do pravnega zastopanja od faz preiskave in pregona v kazenskem postopku.

C. Služba v preprostih zadevah zagotovi kratke ustne nasvete brez preverjanja finančnih zmožnosti stranke.

3. Pogoji za upravičenost

A. V civilnih sodnih postopkih in nepravdnih postopkih:

država krije nagrade odvetnika po uradni dolžnosti/pravnega zastopnika ali plača predujem za plačilo pravnih storitev za eno leto, če dohodki in premoženjsko stanje stranke izpolnjujejo merila, določena z zakonom;

država plača predujem za plačilo pravnih storitev za stranko, za katero je služba za podporo žrtvam v ločenem postopku ugotovila, da je žrtev kaznivega dejanja, ter ki izpolnjuje zakonsko opredeljene pogoje v zvezi z dohodkom in premoženjem.

B. V kazenskih postopkih:

država plača predujem za nagrade odvetnika po uradni dolžnosti/pravnega zastopnika za eno leto, če dohodki in premoženjsko stanje stranke izpolnjujejo merila, določena z zakonom;

država plača predujem za plačilo pravnih storitev za stranko, za katero je služba za podporo žrtvam v ločenem postopku ugotovila, da je žrtev kaznivega dejanja, ter ki izpolnjuje zakonsko opredeljena merila v zvezi z dohodkom in premoženjem.

C. Skupna pravila

Stranke morajo predložiti dokazila o svojem dohodku in dohodku oseb, s katerimi živijo v skupnem gospodinjstvu, in sicer z dokumenti, določenimi v zakonu o pravni pomoči.

V zakonu so določeni primeri, v katerih podpore ni mogoče odobriti, na primer pri sestavljanju pogodb, razen če stranki, ki sklepata pogodbo, skupaj zaprosita za podporo in so pogoji za podporo izpolnjeni v vsakem pogledu, ali za carinske zadeve itd.

4. Kontaktni podatki

Regionalni uradi

Dodatne podrobne informacije o [pravni pomoči](#).

Zadnja posodobitev: 22/12/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.